PÅ SOMMARÖ

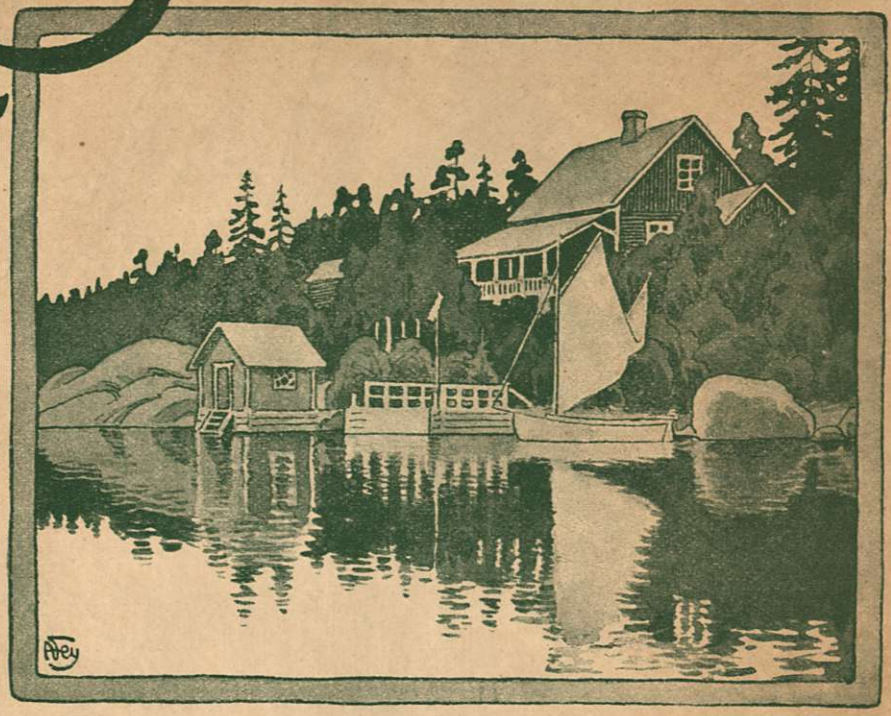

BERÄTTELSE
FÖR BARN

AF

FANNY HULT

LILIUS & HERTZBERG

UNIV. BIBLIOTH.
* 1904 *
HELSINGFORS

PÅ SOMMARÖ

BERÄTTELSE FÖR BARN

AF FANNY HULT

HELSINGFORS
FÖRLAGSAKTIEBOLAGET HELIOS

HELSINGFORS 1903,
AKTIEBOLAGET
LILIUS & HERTZBERG.

INNEHÅLL:

			SID.
KAP.	I.	SOMMARÖ	1
„	II.	TILL ÖSTERSKÄR	6
„	III.	MIDSOMMARAFTONEN	10
„	IV.	GUNNAR I FARA	14
„	V.	FÖDELSEDAGEN	18
„	VI.	BYGGET	22
„	VII.	FESTEN I MOSSHYDDAN	25
„	VIII.	HÖBÄRGNINGEN	28
„	IX.	ORMEN	32
„	X.	UTFÄRDEN	35
„	XI.	SVAMPPLOCKNINGEN	39
„	XII.	FARVÄL, SOMMARÖ	43

I

Sommarö.

En klar, strålande junidag ligger *Saga* vid hamnen, färdig att lägga ut. Ole och Gunnar komma röda och varma bärande på sina små kappsäckar, i hvilka de själfva packat ned alla sina saker, som skola med ut till landet.

Men spikarna och snöret!» — Gunnar slänger plötsligt ned kappsäcken på ångbåtskajen, kilar allt hvad de små fötterna bära tillbaka mot hemmet, ty spikarna och snöret äro ju det viktigaste af alltsammans.

»Det har redan ringt andra gången!» ropar Ole efter honom, men Gunnar hör honom inte mer.

Mamma, som ordnat om flyttningssakerna uppe på däck, märker med förskräckelse hans tilltag. Vid hennes rop: »Hvad tänker gossen på!» har pappa skyndat ned från ångbåten och springer med långa steg efter den lilla rymmaren, som redan hunnit långt. De åka sedan ned till hamnen igen och stanna därnere just som det ringer för tredje gången.

»Hur' skall jag reda mig utan spikar och snöre?» — där glimma tårar i Gunnars oftast så glada bruna ögon.

Saga lägger ut från land.

Öfver glittrande sommarböljor ilar den ljusa ångbåten fram mot Sommarö.

Ändtligen är då den dagen kommen, som föräldrarna så ofta talat om med sina gossar och hvilken de alla gått och längtat efter — den dag, då de finge flytta ut till Sommarö. Och så härlig den är! Där sitta de nu uppe på ångbåtens däck och njuta i fulla drag af sommarens ljuflighet. Solen förgyller tallarnas stammar, de fina, glittrande ljusgröna

björkarna afteckna sig underbart lätt och fint mot de mörka barrträden och den djupblå sommarhimmeln. Hvilken glans öfver haf och klippor. Därborta lysa de blankpolerade strandhällarna i kopparrödt. Uppe under fästet segla hvita tärnor, de stiga och sänka sig skimrande i silfverglans, och sist försvinna de långt, långt ute på den härliga blå himmeln.

»Så ljufligt», säger mamma och ser på de andra med varma blickar.

Det är icke pojkars sed att länge sitta stilla på samma plats, vore det än aldrig så bedårande vackert. Och en ångbåtsresa är ju särskildt intressant för två ungdomar som Ole och Gunnar. Ole går och sätter sig i fören och blickar ned i vattnet. Då båten klyfver den glittrande ytan, ser vattnet, som höjer sig upp närmast fören, ut som fint glas i solskenet, och där bredvid bubblar det och skummar — och hur det lyser märkvärdigt genomskinligt grönt. Gunnar, som är i det närmaste två år yngre än brodern, betraktar med stort intresse maskinen och lyckas få reda på sådana viktiga saker som att båten går med 9 knops fart och har en 30 hästkrafter stark maskin. Nej, det måste han tala om för Ole.

Båten har emellertid lagt till vid flere bryggor, och då Gunnar kommer till Ole med de värdefulla nyheterna, säger denne:

»Gunnar, jag vet säkert att nästa brygga vi komma till är Sommarö.»

»Men där syns ju Sommarö re'n!» ropar Gunnar gladt.

Gossarna skynda upp på däck till mamma och pappa.

Hur' den röda stugan med sina hvita fönsterposter ser inbjudande ut i det gröna!

»Huu-u-uu!» — Båten lägger till vid Sommarö.

Sedan pappa hjälpt mamma och Rika att stiga ur och alla familjen tillhöriga paket och lådor nedflyttats från båten, skyndar han af alla krafter längs gången upp till stugan, kommer de andra till mötes och säger:

»Välkomna till Sommarö!»

När sakerna burits upp och man gjort en titt in i rummen, gå alla till mammas löfsal — de unga björkarna stå där så fina och fagra i sommarens första grönska, och därinne doftar skönt af färskt björklöf.

»Mina vackra björkar», säger mamma och smeker de hvita stammarna.

»Nu ska' ni få något» — mamma vecklar upp apelsiner ur silkespapper och alla måste taga lyra för att få sig en.

„SOMMARÖ“

KAP. I

— „Välkomna till Sommarö!“ —

Snart beger man sig upp på bärget, där tallarna stå och därifrån man ser vida omkring — öfver Ullholmarna ända bort till Österskär. Vid bärgssluttningen åt sjön sättas hängmattorna upp i skydd af skuggande rönnar.

»Nu få gossarna klä sig barfota», säger pappa.

»Jag räddar strumpor och skor», lofvar mamma.

Som två muntra killingar springa gossarna utför bärget rakt ned till stranden. Där ligger jullen nymålad, och det är en fröjd att sitta i den och gunga så att vattnet skvalpar om den. — Nej se! Där ligga ett par barkbåtar från i fjol somras. Illa tilltygade äro de, men det är ju icke häller att undra öfver, då de varit på långfärd till Amerika.

Det gäller nu för gossarna att ånyo taga i besittning alla gamla kära lekplatser. Visst sticker det i fotsulorna, men Ole och Gunnar äro duktiga gossar. Upp på bärget, långt bort, upp i toppen på den höga tallen, därifrån utsikten är så stor och grann; så ner till andra stranden, som endast genom ett smalt sund är skild från fastalandet. Där ligger torpet, och nere på stranden vid alarna stå Kalle och Pär och man ropar »goddag, goddag» till hvarandra.

Sedan skynda Ole och Gunnar till sina egna små trädgårdsland. Åh, hur jordgubbsplantorna äro präktiga!

»Se, en Jungfru Marie nyckelpiga», ropar Gunnar gladt.

»Den skall få bo i mitt land» — och hastigt har Ole tagit upp den lilla, glänsande röda nyckelpigan och placerat den på ett jordgubbsblad.

»Nej, Ole, det är min nyckelpiga, det var jag, som såg den först och jag vill ha den i mitt land.» I vredesmod skyndar Gunnar för att återeröfra sin skatt. Ole vill behålla den och skjuter undan Gunnars hand — då faller det rara fyndet till marken.

»Min nyckelpiga, min fina, röda nyckelpiga», snyftar Gunnar, där han förgäfves söker den bland gräs och blad.

Efter en stunds ifrig dispyt och fåfängt sökande säger Gunnar:

»Vi få visst mycket jordgubbar från våra land i sommar! Ska' vi sälja af dem? Tror du inte att vi skulle kunna bli rika på dem? Eller ska' vi hällre sylta in jordgubbarna?»

Det var en svår fråga. Den lämnades tillsvidare oafgjord. Gossarna gå till sina blomstersängar. I Oles säng har rosenbusken skjutit präktiga

skott och hans förgät-mig-ej och bellis se lofvande ut. Men Gunnars säng står svart och tom.

»I morgon sår jag solrosfrön där och då blir sängen lika vacker som sista sommaren», säger Gunnar och springer in för att hämta spade och kratta. Sedan arbetar han styft i sitt lilla land.

Ole ligger på gräsmattan invid och betraktar de lätta sommarskyarna.

»Kling, kling, kling!» Kvällsvarden står uppdukad på verandan. Väldiga smörgåsar försvinna med en underbar fart under skämt och glam.

Och snart ligga två trötta lyckliga gossar på sina sköna halmmadrasser i sitt eget lilla vindsrum, och föräldrarna säga dem godnatt.

Aftonsolen tittar in mellan gulrandiga gardiner, dess strålar leka på blåmålade möbler och dröja vid två rosiga barnaanleten, smekande de tillslutna ögonlocken.

II

Till Österskär.

»Mamma, *få* vi segla till Österskär i dag? — Säg ja, kära mamma!» Ole och Gunnar se bedjande på mamma, där hon i den tidiga morgonstunden är i fullt arbete med att sätta ut plantor af reseda och luktärter i de små sängarna invid verandan.

Skulle det nu engång bli allvar af att segla bort öfver hafvet ända ut till Österskär? Den färden som det så ofta var tal om senaste sommar och som aldrig blef af. I går kväll lofvade pappa halft om halft att i fall vädret vore riktigt vackert och vinden lämplig, så skulle de alla segla ut till Österskär i dag, och gossar glömma icke sådana halfva löften.

»Mamma, säg *ja*. Vädret är vackert, vinden god. Just i dag skulle det passa så bra! Mamma minns väl att fiskaren och mor Maja så ofta bedt oss att komma?» Förväntansfullt blicka klara ögon i mammas, smeksamt läggas ett par armar om hennes hals, och en liten hand klappar hennes, som just upptager en resedaplanta ur en trälåda.

Innerligt gärna unnar mamma sina gossar att få segla ut till Österskär, och en stor glädje vore det för henne själf — att segla långt ut till hafs är ett af hennes käraste nöjen — men just i dag skulle hon haft så mycket att göra och Rika med. Hon blickar upp mot himmeln, stirrar ut mot det solbelysta hafvet. Himmeln är klar och hög, hafvet krusas af en sakta morgonbris — inga hinder kunna upptäckas. Mamma ser vemodigt ned på sina resedaplantor och så säger hon raskt:

»Ja, så fara vi då», och hennes ögon stråla kärleksfullt emot de små och mot pappa, som stått på verandan och hört gossarnas bevekande

„TILL ÖSTERSKÄR“

KAP. II

— „När båten närmar sig skäret“ —

böner och sett mammas tvekan och nu med en nick och ett skälmaktigt leende besvarar hennes glada blick.

»Vi få vara flitiga i morgon i stället, nu måste vi passa på, då vinden är god», säger mamma och täcker öfver sina plantor.

»O, så roligt!» jubla gossarna.

»Ja, det blir härligt», säger pappa.

Hastigt är båten klar, vägkosten instufvad och passagerarena ombord. Sommarvinden fyller seglen. Snart är man långt borta från hemstranden, riktigt utskärs.

Vinden har emellertid friskat i, båten lägger sig på sidan. Mamma sitter och njuter af den storartade anblicken. Vågorna gå höga med skummiga toppar, klipporna skimra i solglans. Gossarna ropa högt af förtjusning, då båten kränger af den starka vinden. Rika skriker till, hon är alldeles blek af rädsla. Men mamma försäkrar att det icke är farligt alls, då man har en så säker styrman som pappa.

Långt ute ligger Österskär — röda klippor, en blommande rönn, några albuskar, en liten stuga. När båten närmar sig skäret, komma stugans invånare, fiskaren och Maja, ut att välkomna sina gäster. Fiskarfolket brukar allt emellanåt segla öfver till Sommarö med präktiga flundror, gäddor, sik och strömming. De äro nu hjärtligt glada öfver att en gång få taga emot herrskapet hemma hos sig. Mor Maja har väntat främmand' i dag, ty kissemisse har tvättat sig hela morgonen. Gumman skyndar sig in för att sätta kaffepannan på elden.

De andra följa efter. På klipphällen, där stugan står, äro nät utbredda till torkning, under fönstret har fiskarfolket en liten, liten trädgårdstäppa.

»Nej, se, ni ha trädgård också», säger mamma.

»Ja, mor hon vill ha tokodär ringelblommor, och jag har häller ingenting emot det», svarar fiskarfar.

Hvilken treflig stuga! Hvita gardiner för de små fönstren, hvitt skinande golf, på bordet en röd och hvit duk och en väldig mugg med styfmorsblommor i, ett gammalt blåmåladt klockskåp, en spinnrock, en muntert fladdrande eld i spiseln och kisse i spiselvrån.

Mamma tager fram ur sin korg hvetebröd, pepparkakor och en flaska med grädde. Mor Maja ställer fram kaffekoppar på bordet — och det blir riktig fest i den lilla fiskarstugan.

Sedan går man bort till andra stranden, ack, hvilken strand med märkvärdigt formade klippor, glatt polerade hällar, stenar i olika färger, somliga fint ljusröda, andra mjölkhvita, somliga glänsa som koppar, andra som järn, somliga gula, fläckiga, strimmiga — och en hel mängd äro rundslipade af vattnet. En ypperligare lekstrand kan man icke tänka sig.

Snart bjuder mor Maja på middag — hålkaka med smör, kokt strömming med gräslökssås samt svagdricka. Hon gör ursäkter för sin enkla kost, men gästerna försäkra att middagen är utmärkt och göra all heder åt anrättningarna.

Efter middagen berättar fiskarfar om lifvet ute på Österskär. »Hafvet det är ju vår åker» säger han, »därifrån få vi vårt lifsuppehälle. Det kan vara svårt ofta nog», och han förtäljer om äfventyrliga färder, som han och mor Maja varit med om under stormiga höstdagar. Och mor Maja talar om huru deras lif är ensamt här under den långa vintern. Men tanken på deras gosse, deras Frans, som nu är på långfärd till Amerika, är deras fröjd. »Han har lofvat hälsa på oss gamla här i vår ensamhet nästa höst», berättar gumman med en glädjeglimt i ögat.

Men — det blir tid att bryta upp; det är långt till hemmet och vinden har svängt, så att det blir motvind på återfärden.

Vid afskedet tager mamma fram ett paket och räcker det till fiskarfar. »Se här — några små böcker, dem kan ni läsa för mor Maja medan hon sitter vid sitt arbete — det kan kanske förkorta någon ensam lång vinterkväll för Er.»

Under ömsesidiga tacksägelser bjuder man hvarandra farväl. Fiskarfar bär ned en korg med strömming — en gåfva till de kära gästerna. Och mor Maja bryter blommande kvistar af rönnen på Österskär — dem måste herrskapet hafva med.

Det tager god tid att kryssa hem. Gossarna blifva sömniga och få luta hufvudena mot mammas famn. Hon sjunger: »Djupt i hafvet på demantehällen näcken hvilar i grönan sal.» Godt är att hvila i mammas famn vid sång och medan vågorna sakta skvalpa mot båtens sidor! Gossarna slumra sött och vakna först, då båten lägger till vid hemstranden, men snart gunga de ånyo öfver böljorna bort till Fjäderholmarna.

III

Midsommaraftonen.

Hela två dagar ha pappa, Ole, Gunnar, Kalle och Pär samlat ruskor och byggt upp en »kokko». Ute på klippan i hafvet midtemot byggnaden står den nu färdig, ståtlig att åse. Och vackert skall den visst brinna, ty där finnes två tjärtunnor bland bränslet.

Men morgonen till den viktiga dagen upprinner mulen, en tät grå slöja döljer himmelens blå. Med bedröfvad uppsyn blicka gossarna upp mot de mörka skyarna. Pappa skakar på hufvudet, vinden ligger på ostkanten och barometern har fallit, det är dåliga tecken.

Mamma går omkring och ser hemlighetsfull ut. Hon bär in stora fång af blommande syrénkvistar, och så utfärdar hon ett strängt förbud för alla utom Rika att gå in i hvardagsrummet innan tillåtelse gifs därtill. Gunnar ser torparmor komma in köksvägen med så mycket »mejor» hon någonsin kan bära. Mamma tager in alltsammans i hvardagsrummet och där håller hon till mest hela tiden. Och Ole ser Lisa från torpet komma med en korg fylld med liljekonvaljer — också de försvinna in i det hemlighetsfulla rummet. Och så kommer mor Kajsa åter med »mejor» och ännu mera »mejor».

Pappa knackar på barometern och ser alltemellanåt bort till vindflöjeln. Gossarna springa ständigt upp på bärget för att se efter om de icke kunde upptäcka blå fläckar på den vida himmeln. Nej, allt mörkare blir himlarunden, allt svagare förhoppningarna om att få fira midsommaraftonen vid en glad kokkoeld.

Där föll den första regndroppen redan på Gunnars näsa! Och snart följa flere. Det blir ett riktigt störtregn.

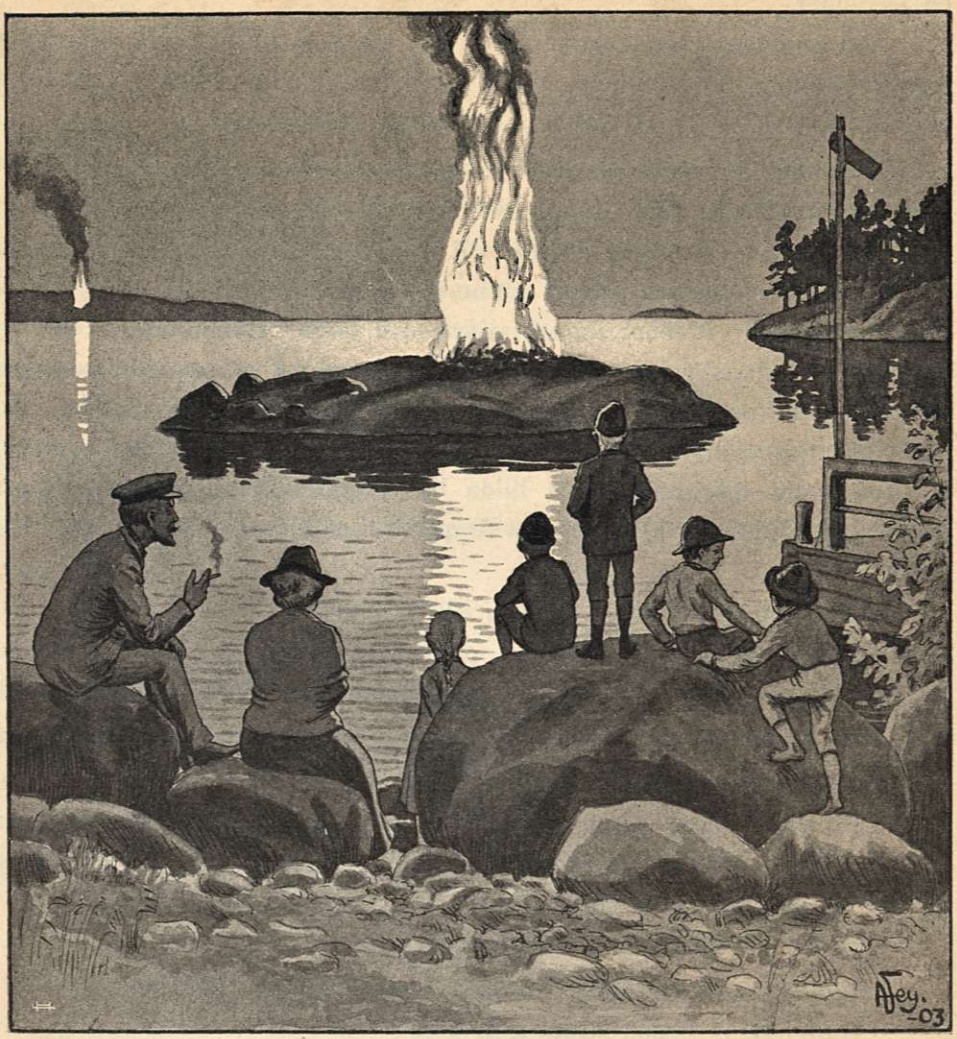

„MIDSOMMARAFTONEN“

KAP. III

„Denna midsommarafton ska' vi ha i godt minne“ — säger pappa —

»Det *kan* väl ändå bli vackert till kvällen?» frågar Gunnar halft förtviflad. Och Ole torkar i smyg sina tårar.

»Vi skola inte förlora modet», säger mamma och klappar sina gossar på hufvudet.

Vid middagstiden regnar det icke mera så häftigt. Mörka skyar jaga hvarandra på himmeln, ibland en liten strimma blått — gossarna börja hoppas på vackert väder, men regnet upphör icke.

Där komma torparens med barnen, de äro bjudna på té och att se midsommarelden brinna. Ja — den kan väl icke tändas i kväll.

Nu öppnar mamma dörren till hvardagsrummet. Åh — det är alldeles som i sagorna. Hela rummet är förvandladt till en doftande blomsterrik sal. I fönstren stå vaser med höga ormbunkar. Kaminen är alldeles undanskymd af björkar, och därinvid stå ett par väldiga gröna krukor med konvaljer i. Och väggen midt emot är klädd i grönt med stora klungor af hvita och violetta syréner. Bakom gungstolen i hörnet stå två unga björkar och de bilda liksom ett löfhvalf öfver den plats där pappa brukar sitta. Tébordet är prydt med blommor och grönt. Allt är så vackert.

»Men solskenet det är borta», säger mamma.

Vänligt bjuda mamma och pappa torparens att taga plats, och medan regnet skvalar därute, sitter man inne liksom i en löfrik, doftande lund.

När gästerna gått, få gossarna ännu en stund leka i de lummiga gröna gömmorna, så säger mamma:

»Nu måste mina vänner krypa till kojs», och hon följer upp med dem.

Gossarna äro just tvättade och iklädda sina nattskjortor, då pappa sticker in hufvudet och säger:

»Skola vi tända vår »Johannebrasa» nu?»

»Men käre, hvad tänker du på!» ropar mamma förskräckt.

»Jo, jo, få vi inte?» bedja gossarna.

»Ja, — om ni skulle klä på er riktigt kvickt, så kunde ni väl få följa med till klippan, det är så vackert nu, alldeles klart och spegelblankt.»

Mamma spjärnar emot litet:

»Men det blir ett fasligt nattsöl.»

»Kära, det är ju midsommarafton bara en gång om året», pappa ser bevekande på henne.

»Nå-ja, om ni äro riktigt flinka, skola ni få följa med pappa», lofvar mamma litet motvilligt.

Den påklädningen gick hastigt.

»Har Rika godt tände?» frågar pappa då de komma ned.

De få präktig näfver och pärtor — och snart flammar en väldig midsommareld på det lilla skäret.

»Hurra, hurra för vår midsommareld!» hör mamma dem ropa därute på klippan, och så ro de tillbaka till henne på stranden.

Till gossarnas stora fröjd komma också Lisa och gossarna från torpet för att åse den ståtliga »Johannebrasan». Så vacker midsommareld ha barnen aldrig förr sett.

»Denna midsommarafton ska' vi ha i godt minne» — säger pappa — »vi förlorade inte modet, och slutligen gick vår varma önskan i uppfyllelse».

Och där tändas allt flere eldar på stränderna rundtomkring. Lågorna slå högt mot skyn i den stilla, underbart vackra kvällen och spegla sig i det lugna, glänsande vattnet.

Det är hoppets flammor som stiga mot himmeln från Finlands tusen skär!

IV

Gunnar i fara.

Pappa och mamma ha rest in till staden på morgonen. Det är en lång förmiddag för Ole och Gunnar. De ha lofvat att under föräldrarnas bortavaro hålla sig på den grunda sandstranden och i närheten af byggnaden. Rika ser allt emellanåt till dem.

Barkbåtarna göra många resor, men olyckan är ständigt framme. »Refanut» gör haveri på resan till Cadiz, »Aramintha» råkar ut för svår storm, och hela den dyrbara lasten af ädelstenar och snäckor går förlorad, »Hafsörnen» och »Stormfågeln» flyga bort till obekanta länder, och äfven »Libertas» väntas fåfängt till egen hamn. Inga goda barkstycken finnas att göra nya båtar af, och att gå till skogen efter virke är förbjudet. Efter ifrigt sökande finner Gunnar slutligen ett trästycke på stranden, en ny stolt »Hafsörn» skall kanske snart flyga öfver vågorna, spånorna yra om den flitiga skeppstimmermannen! — »Å-å-h!» — Spetsen af hans goda knif brast — så ledsamt. Och Oles knif delar det öde som så ofta drabbar gossars knifvar — den är försvunnen.

Då Rika går ned för gången för att se efter sina små vänner, får hon sikte på två röda toppmössor, som sticka fram öfver den stora stenen vid stranden. Gossarna ha klifvit upp på den och speja efter sina fartyg.

»Skulle inte gossarna rensa bort ogräset från sina trädgårdsland och få dem fina tills mamma och pappa komma hem?» föreslår Rika.

»Ja»; med ett skutt äro gossarna nere från stenen. Men på vägen till sina små trädgårdar finna de en besynnerlig mask. Månne det är en fjärillarv? — Så underligt att sådana där maskar förvandlas till puppor och ligga länge liksom döda, tills slutligen de vackra fjärilarna flyga

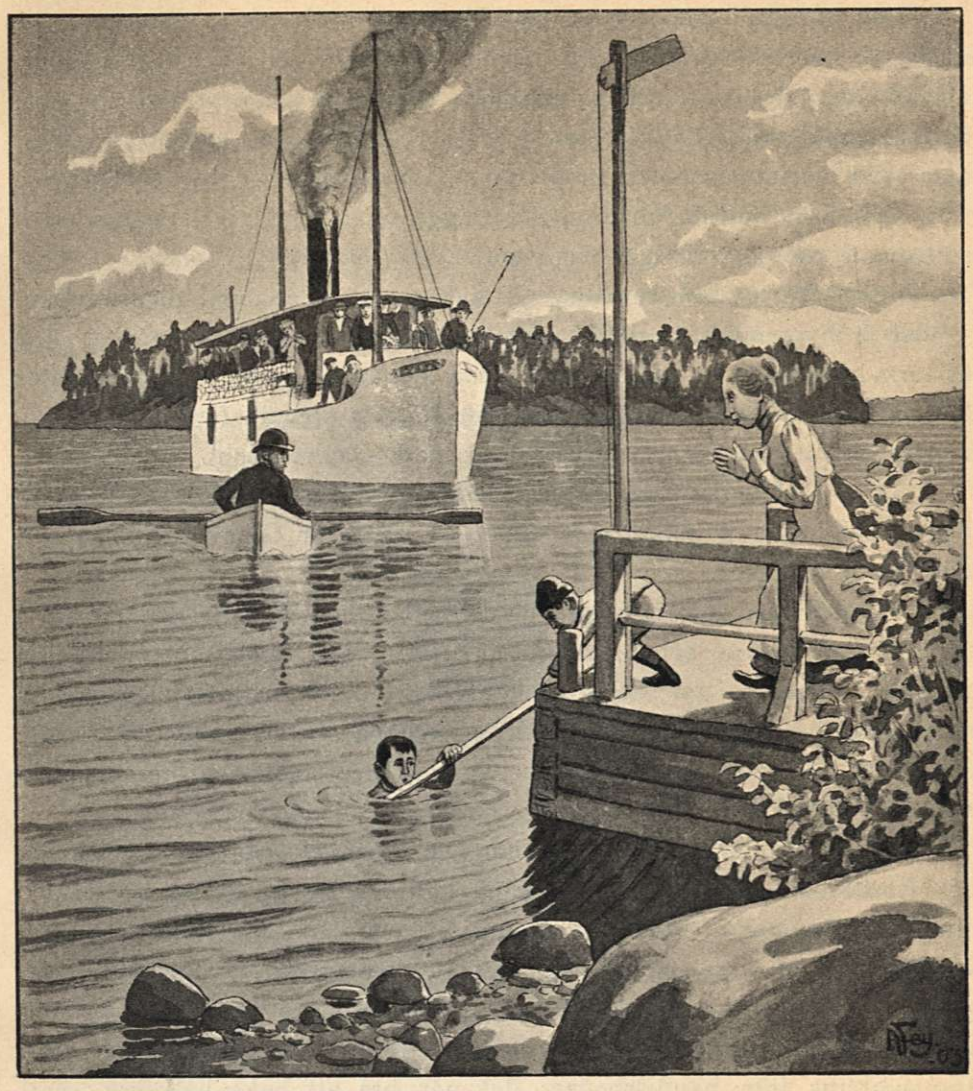

„GUNNAR I FARA“

KAP. IV

— „och när pappa hinner fram är gossen redan räddad“.

fram ur puppornas skal. Hela rensningen är glömd med detsamma. Och huru kunde väl gossarna komma ihåg den, när de kommit öfver ett så rart fynd.

Om en stund gå de åter ned till stranden för att se efter om icke något af de bortseglade skeppen ändå återvändt. Nej — inte ett enda. Det är stora förluster: sådana präktiga båtar som »Hafsörnen» och »Libertas» finnas väl icke. Gossarna äro sorgsna i hågen, men Rika tröstar dem med att fartygen nog kunna komma igen när det blir gynnsam vind.

Gossarna besluta nu efter öfverläggningar att börja leka bod. Afsatserna i det låga bärget på stranden äro lämpliga hyllor för varorna. De små säckarna som mamma sytt fyllas med allehanda: fin hvit sand — det är hvetemjöl af prima kvalitet, grof sand — rågmjöl, långa stycken af torra vass-strån — makaroner, runda stenar — potatis. Vidare radas där på hyllorna stora stycken tvål (det är gula stenar), flere sorter karameller (det är småstenar i olika färger) och mycket annat.

»Jag ä' handelsman, du ä' handelsresande som skaffar allting till boden och Rika ä' folket som köper» — detta är Gunnars förslag och Ole finner det godt.

Handelsman lofprisar sina varor — mjölet är utmärkt, maladt i Mylly-Mattis kvarn, och makaronerna äro alldeles färska, just upptagna ur sjön. »Folket» gör stora uppköp till fröjd för såväl handelsmannen som handelsresanden, men då dessa erhålla en varning att »hålla sig rena tills mamma och pappa komma hem och icke fara illa med sina nya lärftskläder», finna de sig förnärmade i sin värdighet.

På en af sina »affärsresor» har Ole gjort en upptäckt: i närheten af »Amsterdam» har han funnit mjuk lera och för en klump däraf med till handelsmannen. Hur den är smidig och lätt låter forma sig efter önskan! Däraf vore något att göra. I handelsboden smidas nu nya planer och de sättas snart i värket. Lera upptages borta vid »Amsterdam», och på klipphällen invid anlägges bageri och krukmakeri. Mjöl transporteras från handelsboden; det går bra att baka hålkakor, snart ligger där ett helt förråd af dem färdiga på bärget i solskenet. Vid krukmakeriet tillvärkas krukor af de mest olika former, men de gå ofta sönder just som de hålla på att bli färdiga, eller ock spricka de under torkningen. I sin flit märka gossarna icke alls att de snart själfva likna ett par lerfigurer — och Rika håller till i köket.

Gunnar har just börjat med det svåra arbetet att söka forma en plättpanna — då piper *Saga* — »huu-u-uu!» — för Sommarö. Han slänger leran på bärget och springer i väg längs stranden och ut på bryggan i vild fart — o ve! han snafvar vid ändan af den och far hufvudstupa i det djupa vattnet. Rika och Ole ha skyndat ned till stranden, Rika vrider sina händer i förtviflan, jämrar sig högt och söker efter något hvarmed hon kunde rädda honom. Mammas rop höres från ångbåten, en båt firas ned, pappa hoppar i den och ror raskt mot bryggan. Ole har emellertid fått tag i en brädplanka, och just som Gunnars hufvud synes uppe öfver vattenytan, skjuter Ole den emot honom, och när pappa hinner fram, är gossen redan räddad. Darrande och blek står han där, och Rika torkar af hans ansikte och hår. Pappa tar sin gosse i famn och bär upp honom.

»Spikarna och snöret ha ni väl med?» frågar Gunnar.

V

Födelsedagen.

Sång! — Ole gnuggar yrvaken sina ögon och ligger några ögonblick stilla i sin säng och lyssnar.

»Gunnar! Gunnar!» — Intet svar, Gunnars säng är tom.

Men — där står ett födelsedagsbord och därpå ser Ole det som han så länge önskat sig.

Dörren öppnas, och fram till Oles säng träder en gestalt i mjuk, hvit dräkt, prydd med blåbärsris och löf och en grön krans öfver det långa, glänsande, utslagna håret. Hon böjer sig ned till Ole, hennes ögon skimra af kärlek och hon säger:

»Skogens skönaste bär ger jag åt dig på din högtidsdag» — härvid räcker hon åt honom en liten näfverrifva med smultron.

»Mamma!» hviskar Ole.

I detsamma öppnas dörren ånyo, och inför Ole står en hög gestalt i hafsblå mantel med långt grått skägg och en krona af vass på de grå lockarna.

»Jag ger dig lof att allena och tillsammans med din broder i ekstocken fara öfver sundet till fastalandet», säger han högtidligt.

»Tack, pappa!» säger Ole och glädjen lyser ur hans blå ögon. Nu skulle de således allena få fara öfver det grunda sundet till torparens, det de så länge förgäfves bedt om.

Åter öppnas dörren, och där skuttar in en liten gråklädd tomte i röd mössa och säger:

„FÖDELSEDAGEN“

KAP. V

„Midt på bordet står ett hvitmåladt segelfartyg —“

»En säck med den allra raraste potatis får du af mig» — hvarvid han räcker Ole en näpen säck med karameller.

Ole hoppar ur sängen, och den glada tomten svänger om ett hvarf med honom.

»Och nu önska vi alla vår nio-åring lycka till hans födelsedag. Här ä' Rika med», säger mamma.

»Lycka till!» — Rika trycker hjärtligt Oles hand, och så skyndar hon ner igen.

Det är glädje och lycka däruppe i det lilla vindsrummet. Mamma sitter på sängkanten och nio-åringen lutar sig emot henne. Pappa kysser dem båda och tomten skuttar omkring och ropar:

»Hurra, hurra! Se hvad där står på ditt födelsedagsbord!»

Midt på bordet står ett hvitmåladt segelfartyg, präktigt att skåda, omgifvet af gröna slingor och guldskimrande ringblommor. Just ett sådant skepp med master, segel, bogspröt och riktig tackling har Ole önskat sig, och hans glädje öfver denna födelsedagsgåfva är stor.

Nere på verandan står frukostbordet dukadt, prydt med blommor och *nior* af varmt hvetebröd, som Rika bakat dagen till ära.

Och sedan få gossarna på tumanhand i ekstocken ro öfver det smala sundet till fastalandet. Mamma står på stranden och viftar adjö med näsduken. Hvilket nöje att vara ute i båt allena! Gossarna ro med hvar sin åra och komma öfver till andra stranden med några årtag.

Länge dröja de dock icke denna gång hos torparbarnen, ty det blåser upp en smula och den nya båten måste naturligtvis profsegla.

Nere på bryggan sitta mamma och pappa för att åse profseglingen. Ole har hissat båtens alla segel och lägger den nu försiktigt ner i vattnet. Som en hvit svan gungar båten på vågorna. Hvad den skjuter fart, hur den kränger för vinden! Ole och Gunnar stå i stum beundran. Se, båten seglar ju rakt till »Midsommarskär», så kallas nu den lilla hafsklippan, där midsommarelden brann. Pappa skjuter ut jullen och hemför den nya båten, som gjort sin första tur med så stor heder — den styrde ju genast med god fart rakt till målet. Gossarna äro mycket stolta öfver den präktiga profseglingen och fulla af beundran för den utmärkta båten.

I dag få Ole och Gunnar dricka förmiddagskaffe — det är en viktig händelse, ty det sker blott på födelsedagar och vid stora högtider.

Vinden har emellertid svängt, och gossarnas högsta önskan är att få se fartyget på egen hand segla hem. Mamma lofvar att ro ut ett stycke och sätta ut det. När gossarna komma ner till stranden, väntar dem stor fröjd — där seglar »Hafsörnen» rakt emot dem, och en stund senare kommer »Libertas».

Allt emellanåt under eftermiddagens lopp måste Ole gå för att se på sin älskade båt, och hans sista tanke om kvällen innan han somnar är: Hvad jag är lycklig. Jag eger ju en egen segelbåt.

VI

Bygget.

Det är kära gäster på Sommarö nu: Ejnar, Ingrid och lilla Bertil. De kommo ut med ångbåten i går. Ejnar och Ingrid äro betydligt äldre än de andra; de små ha förtjusande roligt i deras sällskap, och mamma kan då vara alldeles lugn för småpysarna: Ejnar och Ingrid äro som far och mor för dem.

»Skola vi i dag gå ut till Storskogen och bli borta ända till middagen?» frågar Ejnar vid frukosten. Med stormande bifall mottages detta förslag.

Mamma framtager fem små näfverränslar. I dem nedpackas vägkosten, bestående af smörgåsar, saft och kakor, och hvar och en får sin ränsel på ryggen. Ejnar ber att få en yxa, spikar samt två stora pärtkorgar, de komma att behöfvas i skogen. De små äro mycket nyfikna på *hvartill* de skola behöfvas, men Ejnar småler hemlighetsfullt och säger att det skola de nog få veta i sinom tid, blott de gifva sig till tåls. Därpå hviskar han något i Ingrids öra, och hon ser strålande glad ut.

Så beger sig då hela sällskapet i väg. Morgonen är härlig. Lätta, ljusa moln sväfva på himmeln. Efter gårdagens regn ligga klara vattendroppar kvar på örter och träd och glimma likt miljoner ädelstenar i solskenet. Fåglar kvittra gladt i den friska morgonluften.

Nu komma de in i Storskogen. De gå liksom i en ofantlig pelarsal. Taket bildas af furornas mäktiga kronor, genom hvilka solstrålarna lysa in på de höga pelarstammarna, på den mossklädda marken, på ris och ljung. Med furorna blanda sig skuggande granar, och längre borta synas enstaka löfträd.

Nu omtalar Ejnar sin plan. Han har tänkt att de skulle bygga en mosshydda härute i Storskogen. Men det skall bli en öfverraskning

„BYGGET“

KAP. VI

„Snart är man åter i full sysselsättning“.

för dem där hemma. De skola icke få veta något innan stugan är färdig, då skall invigningen firas med en fest, till hvilken pappa, mamma och Rika skola inbjudas.

Gossarna jubla högt. Något *så* roligt hade de icke kunnat tänka sig.

Emellertid har man kommit fram till ett bärg. Utsikten därifrån är förtjusande öfver sundet, Sommarö och bort öfver hafvet. Invid bärget stå tre tallar. I närheten höja sig flere bärg med mjuka gröna sluttningar.

»Detta är utmärkt. Afståndet mellan dessa tre tallar är precis lika. Vid hvar tall blir ett hörn af stugan. Nu skola vi mäta ut hvar det fjärde hörnet skall bli», säger Ejnar. Och sedan slår han där in en grof påle. »Därborta på sluttningarna finns präktig grön mossa, tag den i stora stycken och rada dem vackert ned i korgarna. Ni få gå alla fyra. Under tiden skall jag ställa upp grofva käppar här mellan hörnpelarena, det blir resningen till vår stuga. Sedan trädes mossan uppifrån på dessa stolpar. Det arbetet göra Ingrid och jag, som äro långa. Men det behöfs allt en hel hop mossa först.» Ejnar är redan i fullt arbete med att yxa till käppar. Raskt skynda de andra till sitt värf.

Hvilken flit och ifver! Den ena korgen efter den andra med underbart vacker grön mossa utstjälpes vid byggnadsplatsen. Lilla Bertil, som nyss fyllt sex år, är också duktig med arbetet i början, men om en stund blir han bråkig, vill hällre leka än bära mossa. Ole och Gunnar förehålla honom hans plikt att arbeta liksom de.

»Bertil liten är trött», säger stora syster mildt. »Och nu skola vi alla hvila oss.»

Barnen sätta sig på mjuka mossiga tufvor under höga granar och duka upp innehållet ur ränslarna. Hur det smakar härligt härute i skogen efter det trägna arbetet.

Snart är man åter i full sysselsättning. Det går raskt undan, och tiden förflyter så snabbt, att då Ejnar säger att man måste bryta upp för att hinna hem till middagen, vilja de andra knappast tro honom. De se på sitt arbete. En vägg af stugan står färdig till halfva sin höjd — så glittrande grön i sommarsolens sken.

Under muntert samspråk anträdes återfärden till hemmet, och därunder byggas glada planer och alla gälla de bygget och den blifvande invigningsfesten.

VII

Festen i mosshyddan.

Efter flere dagars träget arbete är stugan ändtligen färdig. Därborta i skogens gömma invid bärget står den så ljufligt grön som sommaren själf. Och nu reda barnen till fest.

En smal stig leder fram till den plats där stugan står. Vid ingången ställas två hvitstammiga björkar. Uppför en låg trappa, klädd med den mjukaste blekgröna matta man kan tänka sig, kommer man in i stugan. Från taket — gjordt af bräder täckta med mossa — svajar på en stång en lång grön vimpel, hopfogad af alblad fästade vid hvarandra med tallbarr. Från takkanten nedhänga guirlander af djupgrönt, glänsande mjölonris, och dörren och fönstren prydas med slingor af detsamma — det tager sig så bra ut mot den ljusgröna mossan.

Inuti är stugan litet högre än Ejnar, det är just jämt så högt till tak att pappa skall kunna stå rak därinne. Tak, väggar, golf — allt är grönt sammetslent: mossa i de finaste gröna skiftningar, här och där löf och ris samt en kvist med unga tall- och grankottar till prydnad. Genom två fönster med gardiner af konstrikt hopfogade gröna löf faller dagern in, och solstrålar skimra i allt det gröna. Rundtomkring stugan löper en väggfast bänk, mjuk att sitta på. Midt på golfvet står ett dukadt bord med jordgubbar från gossarnas egna land och två väldiga kakor, som barnen själfva vispat till. Ingrid håller just på och ordnar linneor och ormbunksblad i två vaser och ställer dem på bordet.

»Åh, hvad här är fint nu!» ropar lilla Bertil och klappar i händerna.

»De komma, de komma!» hörs i detsamma Gunnars röst; det är han som håller utkik.

Ja; där komma de: mamma, pappa och Rika; Ole följer med som vägvisare.

»Välkomna, välkomna!» — Gladt skynda barnen emot sina gäster.

»Så trefligt! — Åh så förtjusande! — Så vackert, så vackert!» — De äro alldeles betagna i den lilla hyddan.

»Var det inte en fin hemlighet?» frågar lilla Bertil stolt.

Och så bjudas gästerna att taga plats. Det är just jämt rum för alla åtta på mossbänken.

Medan man njuter af välfägnaden, klingar Ejnar på sitt glas, hvarpå han ber att barnen i den gröna stugan skola få dricka en skål för sina gäster. Den skålen drickes i vatten klart som kristall från en nyupptäckt källa, kallad »S:t Olofs källa» efter sin upptäckare. Pappa tackar å gästernas vägnar för välkomsthälsningen. Han säger att han nog haft en aning om barnens hemlighet. Hvar dag, då de kommo hem så trötta men likväl så glada, tänkte han: de ha arbetat duktigt därute i skogen, och det blir säkert något af det — ja, det kunde han läsa så tydligt i deras ögon. »Och nu sitta vi alla församlade här i den skimrande gröna stugan, Edra händers värk», säger han vidare. »Vacker är den lik en ädelsten i skogens gömma. Och nu veta ni af egen erfarenhet huru lycklig man är då man själf byggt sig en egen stuga. Hurra för Er gröna stuga!»

»Hurra, hurra, hurra-a-a!» Det ljöd väldeliga kring bärg och dalar.

Sedan man gått upp på bärget just invid, där de tre minsta under stor munterhet rullat sig utför en jämn mossklädd sluttning, och sedan man utanför den gröna stugan sjungit flere visor, till sist *Vårt land,* alla verserna, är den vackra festen slut. Men ännu långt efteråt tycka sig barnen höra ekot i skogen, som så tydligt upprepade: — »dyra ord» — »fäders jord».

„FESTEN I MOSSHYDDAN“

KAP. VII

— „Så trefligt! —
Åh så förtjusande!“

VIII

Höbärgningen.

Ole och Gunnar ha grälat med hvarandra. Det gällde ett präktigt barkstycke, som hvardera ansåg för sin tillhörighet De ha skilts åt i vredesmod utan att bli ense.

Gunnar har tagit sina spikar och sitt nystan af snöre med sig och sitter nu surmulen på trappan och betraktar de märkvärdiga, rödaktiga molnen. Så kvaft det är i dag! — Usch så tråkigt att inte få dendär barkbiten, han skulle så nödvändigt behöft den just nu, och det är säkert densamma, som han tog hem med sig från skogen i går. — Ledsamt att kusinerna rest, eljes skulle de nu ha så trefligt tillsammans. — Och i minnet genomlefver Gunnar de glada dagar, då kusinerna voro ute på Sommarö; särskildt dröja hans tankar vid bygget i skogen, festen i mosshyddan och blåbärsplockningen. Ja blåbärsplockningen! Kalle, Pär och Lisa voro med, men lilla Bertil fick stanna hemma hos mamma. Ingrid och Ejnar hade med sig väldiga korgar, och i dem fingo de andra tömma sina små, så snart de voro fulla med bär. Och när man då kom med sin korg, sade Ingrid eller Ejnar: »Nej, har du värkligen redan hunnit plocka korgen full?» — »Är korgen full redan?» eller »Så duktigt du plockar i dag!» Men så fanns det också blåbär i skogen den gången. Och så stora de voro! När barnen kommo hem med bären, fingo mamma och Rika stora ögon, bären mättes — de hade tillsammans *10 liter* blåbär. Och alltsammans fick mamma till present. Hå-hå, ja-ja! Ack, den barkbiten. — Men det är ändå dumt att sitta här och suras, tänker Gunnar. Om vi skulle fara öfver sundet?

„HÖBÄRGNINGEN“

KAP. VIII

— „Nu hör man åskan mullra på afstånd.“ —

Gunnar underrättar pappa, som står därborta vid äppleträden, om sin afsikt, och så ropar han:

»Ole, ska' vi fara öfver sundet?»

»Ja, det ska' vi göra», svarar Ole raskt.

Han har suttit på stranden och täljt barkbåtar, men det omtvistade barkstycket ligger orördt bredvid honom. Eljes är det så trefligt att göra i ordning sådana båtar, men nu skänker det honom intet nöje.

Gossarna skynda ned till ekstocken vid stranden, och hastigt äro de öfver på andra sidan. Torparfar, torparmor och barnen hålla just på med höbärgning. Man räfsar ihop höet, lassar det på höskrindan och kör det till ladan.

»Vi ha så brådt, det kommer regn i rappet», säger Pär till gossarna.

»Gunnar, där stå två räfsor, vi skola be att få hjälpa till», säger Ole.

»Det sku' vara en god hjälp», svarar torparfar på gossarnas fråga.

Och så gripa de i med friska tag. Huj, hur det går — med lust och fröjd. Ole och Gunnar räfsa så att kinderna glöda och svetten lackar. När ett lass körts in, få barnen hoppa och dansa inne i ladan för att höet skall bli hoppackadt. Och så åter ut att räfsa.

Nu hör man åskan mullra på afstånd. Det mesta höet är redan i godt skydd inne i ladan. Skola de hinna få in det återstående innan ovädret bryter lös öfver dem? Med fördubblade krafter arbeta barnen.

Så, — nu falla de första regndropparna, och — nu är det sista lasset inkördt i ladan.

»Tack för hjälpen!» säger torparfar till afsked. »Hade inte Ole och Gunnar varit med, så hade vi inte fått höet in, innan regnet kom.»

Gossarna skynda ned till stranden och ro öfver sundet. Nu bryter ovädret lös på fullt allvar. Åskan dånar, blixtarna korsa hvarandra och regnet störtar ned i strömmar.

På stranden stå pappa och mamma drypande våta.

»Hur ha ni dröjt så länge, kära vänner?» frågar mamma och hon är alldeles blek.

»Vi ha hjälpt torparen att ta' in hö», säger Ole.

»Och vi fick alltsammans in i ladan innan regnet kom», tillägger Gunnar.

Mamma säger blott:

»Det var duktigt gjordt.» Och så skyndar man in.

Gossarna få genast klä af sig och krypa till kojs, och mamma kommer upp till dem med kvällsvarden.

»Du får den där barkbiten», säger Gunnar till Ole, då mamma sagt godnatt och gått ned.

»Nej, du får den», säger Ole.

Och så somna gossarna.

IX

Ormen.

I dag lyser solen varmare än andra dagar. Sanden på gången kännes brännhet mot Gunnars fotsulor. Hur gärna skulle han ej simma en gång till på förmiddagen — efter långa tiders ansträngningar har han nämligen just i dag lärt sig att simma några tag. Han går till verandan, ber och bönfaller mamma, han »håller på att smälta, att brinna upp». Mamma är obeveklig. Han får i stället svalka sig med saft och vatten.

Rika kommer in och berättar att hon sett en stor, otäck orm på bärget vid iskällaren — grå med ett svart band på ryggen — det var säkert en huggorm.

»Ole, vi ska' gå på ormjakt», föreslår Gunnar. Men Ole är fördjupad i läsningen af »Rinaldo Rinaldini eller Röfvarbandet» och hör icke på det lockande förslaget. Gunnar ger sig dock icke.

»Vi klä' oss till jägare, beväpna oss, döda ormen och komma hem med bytet. Vore det inte trefligt?»

Ja — det låter alltför frestande. Ole kan inte stå emot. Ormarna äro elaka djur — det blir en strid mot det onda i världen, det skall slås ned. Där upplågar en helig vrede i hans sinne. Liksom Rinaldo Rinaldini och hans stridsbröder skola han och Gunnar tåga till de »Apenninska bärgen» och kämpa tappert.

En fjäder fästes i hatten, kängor påtagas till skydd mot fiendens hugg, ett långt spjut i ena handen, pilbössan i den andra — sålunda utrustade tåga gossarna till »Apenninska bärgen» invid iskällaren. Ole

„ORMEN“

KAP. IX

„Gossarna störta fram med sina spjut“ —

ställer sig borta vid »myrtensnåret», Gunnar ett stycke högre upp på bärget under en »cypress», med bössan laddad, färdig att skjuta af. Den lede fienden skall väl snart visa sig — och ve honom då!

Gossarnas väntan blir lång, fienden visar sig icke. Visst tycker Ole sig höra något prassla i »myrtensnåret» och ropar med dundrande stämma: »Kräla fram, odjur!» Och Gunnar skjuter af en pil för att kalla fienden till strid. Förgäfves.

»Om vi skulle hvissla, kanske kommer han då fram. Ormarna tycka om musik», föreslår Ole slutligen.

»Glädjens blomster i jordens mull, ack visst aldrig gro» anses för ändamålet lämplig såsom en af de vackraste visorna, och den hvisslas tre gånger under spänd väntan. Nej, kanske var den alltför sorglig för ormen. Det gäller att hitta på en glad visa. »Nu låt sorgen fara, låt bekymren rymma, inga moln den klara aftonsolen skymma» hvisslas i snabb takt glädtigt om och om igen. Förunderligt! Icke häller det hjälper.

Skola de då alls icke få strida mot den väntade fienden? Det ser mörkt ut med den saken. Han håller sig visst gömd, han är rädd.

Djupt besvikna lämna gossarna den plats, där striden skulle stått och där de hoppats att vinna en skön seger. De gå upp mot bärget. Men hvad är det som ligger där i solskenet? *Ormen!!* Gossarna störta fram med sina spjut. Gunnar ger honom ett duktigt slag. Ormen hväser ilsket och vänder sig emot dem. — »Pappa, hjälp, hjälp!» — Ormen ringlar sig så otäckt och hugger efter Gunnars känga. Ole måttar åt hans hufvud, men träffar stjärten i stället.

I detsamma är pappa där med en lång stake, och med ett enda slag krossar han ormens hufvud.

»En huggorm och en duktig baddare», säger pappa. — Sedan bärs ormen på staken till mamma och Rika att beskådas.

Och gossarna ha mycket att berätta om sin strid med ormen uppe i »Apenninska bärgen».

X

Utfärden.

Vackert utfärdsväder! I dag skall hela familjen fara ut till Ullholmarna och bli borta hela dagen. Oles segelbåt skall få följa med på släp.

Snart är allting i ordning, och under glada förväntningar anträdes färden. Gossarna få alltemellanåt hjälpa till att ro. Medan Ole ror, får Gunnar hålla i snöret, vid hvilket segelbåten är fästad. Den gungar vackert på den lätt krusade vattenytan. Färden går öfver Atlantiska oceanen. Där syns redan Amerikas kust!

Nu landar båten vid Ullholmarna. Hvilken vacker strand! Den fina, hvita sanden med de vågiga ränderna är utomordentligt inbjudande. Ole kommer ihåg sagan om Unda Marinas fotspår; de vågiga ränderna i otaliga täcka bukter äro visst ristade med spetsen af hennes silfversko.

»Ole, Ole, kom och hjälp oss att samla bränsle», ropar Gunnar ifrigt till Ole, som ännu står drömmande vid stranden och betraktar solstrålarnas lek på böljorna och dess återspegling på den ljusa sandbottnen.

En bra eld fladdrar snart invid bärget ett stycke inåt land, och Rika börjar med förberedelserna för middagen.

Efter ett härligt bad i det klara vattnet smakar maten utsökt. Den är uppdukad på en stor flat sten, liksom enkom skapad till bord. Nära intill finnas mindre stenar, lämpliga till sittplatser.

Sedan man efter middagen hvilat ut på den ljufliga stranden, begifva sig alla ut på ströftåg.

»Nej, hvad kan det vara för ett djur?» ropar Gunnar.

»Det är en igelkott, kära vän», svarar pappa.

De andra skynda till. Ett sådant besynnerligt litet djur med taggar öfver hela kroppen. Och hur' det kan kurra ihop sig och bli rundt som en boll.

Där finns en riktig hallonskog på Ullholmarna, och de fördjupa sig allt längre in i den. Slutligen säger mamma:

»Nu måste vi visst tänka på hemfärden, det är redan sent.»

Men hvar är Gunnar?

»Hallå, hallå, hallå — hallå, hallå, hallå», svarar ekot.

»Gunnar! Gunnar!» — Intet svar. De andra gå tysta och bedröfvade ner till stranden, där båten ligger, alltemellanåt ropar någon på Gunnar.

Det dröjer en god stund, innan pappa kommer till de andra jämte den försvunne. Gunnar berättar för dem sitt äfventyr. När han förvillat sig i de täta snåren och hvarken hörde eller såg någon af de andra, beslöt han att gå rakt framåt, så måste han ju komma till stranden, och om han gick längs den, slutligen finna båten. Han gick länge, länge, men till stranden kom han icke.

»Och när pappa fann sin gosse, satt han på en sten och gret» tillägger pappa.

»Du tänkte nog rätt, älskade.» Mamma stryker smeksamt Gunnars bruna lugg. »Men du är ännu för liten att allena hitta fram i världen.»

Pappa skjuter ut båten. Gunnar får sätta sig i fören. Mamma täcker öfver honom med en mjuk schal, och han kurrar ihop sig just som en igelkott. Ole sitter med segelgarnet i hand — hans fartyg är på hemfärd från sin långtur.

Hafvet ligger stilla och blankt; strändernas träd och klippor spegla sig däri. Därborta vid Ullholmarna sväfva hvita, mjuka dimmor öfver vattnet. Skogarna afteckna sig svarta mot himmeln. Då går månen upp och lyser öfver de slumrande stränderna, hafvet och de lätta dimmorna. Kvällen är härlig som den skönaste saga. — Ole tycker sig se fina, luftiga varelser i mjuka, hvita dräkter med silfverskir uppstiga ur hafvet — de bilda en lång kedja och leka så vackert vid Ullholmens strand. Nu dansa de fram öfver hafvets spegel, deras silfverskor skimra i månskenet. De komma allt närmare. Ole hör en underbar sång. Nu äro de alldeles invid båten. Unda Marina, den första i den långa kedjan,

„UTFÄRDEN“

KAP. X

„Hafvet ligger stilla
och blankt;“ — —

småler gladt och sträcker handen mot Ole. Han skall just räcka sin hand åt henne — då spritter han upp af en stöt. Båten lägger till vid hemstranden. — Och segelbåten? Den är borta. *Borta!* Gråtande lutar sig Ole intill mamma.

»Får jag aldrig mera igen min fina, vackra segelbåt?» frågar han snyftande. Och Gunnar deltager på det innerligaste i hans stora sorg.

Den kvällen somnar Ole med tungt hjärta och bittra tårar i ögonvrån.

XI

Svampplockningen.

»Gos-sar!» — Det är mamma som ropar.

»Gos-sar, skynda hit!»

Ole och Gunnar komma springande från sina jordgubbsland, där de ännu lyckats finna några försenade jordgubbar, som smaka utmärkt. Mamma står på trappan med en stor korg i handen.

»Pappa och jag skola ut i Storskogen och plocka svampar, vi få visst två gossar med oss?»

»Ja, ja!» Mamma ger dem hvar sin korg och knif för att skära af svamparna, och så bär det af.

»Hvem blir den lyckliga som finner den första svampen?» undrar pappa, medan de fara öfver sundet till fastalandet.

Så snart de landstigit, skynda gossarna i väg före de andra, ifrigt spejande omkring sig.

»Ack, du min lilla vildbasare, du kilade just nu förbi den första svampen» — mamma har funnit den vid vägen, där Gunnar nyss sprang fram.

Härligt är att plocka svampar i skogen! Friska vindar fläkta. Solstrålarna leka på trädens stammar, bland markens blommande ljung. Och svampar titta fram öfverallt vid stigarna i skogen.

»Nej, kom och se!» — ett ljudligt glädjerop skallar — Gunnar har funnit en hel grupp vackra kantareller. »4, 5, 6, 7», räknar han.

»Skär försiktigt af dem med din knif, så växa där snart upp nya svampar på samma plats», säger pappa. »Vi skola kanske finna flere här i närheten. Ganska riktigt! Där skimrar det gult i mossan. Vi få en god skörd.»

Mamma är förtjust. Kantarellerna äro så goda och lätta att rensa.

Ole skyndar glad till pappa för att visa en gulhvit svamp, som han funnit borta vid bärget.

»Det är en fårticka, den är utmärkt, kära vän.»

»Och jag har funnit den allra grannaste svamp, som kan växa i skogen.» — Gunnar lyfter högt upp en grannröd svamp, öfversållad af hvita prickar och vackert hvit på undre sidan.

»Nej du, den duger inte, den fagra ytan bedrar, det är en giftig flugsvamp, och den kasta vi bort», säger pappa.

»Se pappa, en så'n väldig en, men den ä' alldeles genomstucken af insekter.» Ole har brutit i tu en stor, brungul svamp.

»Kosoppen är en bra svamp, men den där duger inte.»

Det finns en rikedom på olika svampar därute i Storskogen. Gossarna finna en hel mängd, och pappa känner dem alla vid namn. Medan de så fördjupa sig allt längre in i skogen, märka de icke att himmeln mulnar. Och inom kort är den helt och hållet öfverdragen af mörka moln.

»Åh, vi ha regnet alldeles snart öfver oss; vi hinna icke ens mera till mosshyddan», säger pappa plötsligt, i det han blickar upp mot de mörknande skyarna. »Men vi skola väl finna på råd. Vi göra oss en koja här.»

Pappa skär långa kvistar af de yfviga granarna. De stadigaste kvistarna reser han upp till stöd, och med de mindre täcker han väggar och tak. Nu börjar regnet falla, granriskojan är inte ännu fullt färdig. Mamma och gossarna få stiga in, pappa lägger sista handen vid arbetet. Gossarna sätta sig tätt intill mamma och hafva det skönt och godt. Snart är pappa också färdig och kommer och sätter sig hos dem. — Hur det regnar därutanför!

»Mamma, tala om något roligt!» föreslår Gunnar.

»En saga», ber Ole.

»Vänta litet.» Mamma lutar hufvudet mot handen, som hon brukar göra, då hon tänker ut en ny saga.

„SVAMPPLOCKNINGEN“

KAP. XI

„Det är en fårticka,
den är utmärkt —“

Om en stund börjar hon, medan regnet skvalar utanför deras lilla fristad.

»Det var en gång tre flickor, som gingo ut i skogen att plocka svamp. Mirabella, klädd i brungult, gick till höger. Bella, klädd i lysande rödt och hvitt, gick till vänster. Emellan dem Ella i ljusgul dräkt.

Då flickorna trädde in i skogens stora pelarsal, mötte de skogens fé.

'Hvad önskar ni, små tärnor?' frågade hon.

'Jag önskar mig de största svampar som växa i skogen', svarade Mirabella och tänkte därvid att sålunda finge hon genast korgen fylld.

'Jag önskar mig de grannaste', svarade Bella, i det hon beundrande såg ned på sin lysande dräkt.

'Och jag önskar mig dem, som min fader skall bli gladast öfver', svarade Ella och smålog vackert mot skogens fé.

'Edra önskningar skola uppfyllas', sade skogens grönklädda fé och försvann ur flickornas åsyn.

Mirabella fann snart några väldiga kosoppar, och hennes korg var fylld med detsamma. Bella plockade de grannaste flugsvampar, de lyste så röda i hennes korg. Ella åter fann kantareller, hon plockade flitigt, och då korgen var full, prydde hon den med några blommande ljungkvistar.

Flickorna kommo hem till sin faders gård.

Mirabella trädde fram till honom med sin korg.

'Du lata flicka, stora äro dina svampar, men alla äro de maskstungna, bär dem tillbaka till skogen.'

Bella framvisade stolt sina lysande svampar.

'Du fåfänga flicka, granna äro dina svampar, men giftiga, dem vill jag ej ha.

Nu bjöd Ella fadern sin skörd.

'Du goda flicka, din vackra gåfva gläder mitt hjärta.'»

Mamma tystnar, den lilla sagan är slut.

»En saga till, snälla mamma, den var så kort», bedja gossarna.

»Nej, nej, inte nu, vi måste tänka på hemfärden.»

Gossarna blicka med saknad på den trefliga granriskojan. Återfärden genom skogen anträdes i fint duggregn. En rik svampskörd har vunnits; pappas och mammas stora korgar och gossarnas små äro alldeles fulla.

XII

Farväl, Sommarö.

Sommaren lider mot sitt slut. Fågelsången har tystnat. Bland trädens gröna löf skimra flere i gult. Lingonen lysa röda i skogen. Och på torparens åker stå gula skylar.

Den dag är inne, då det gäller att lämna Sommarö. Ole och Gunnar gå omkring och taga farväl af alla kära platser. Redan i går aflade de sitt afskedsbesök i den gröna stugan, också den bar höstens färg. Gossarna ha plockat de sista blommorna från sina egna små trädgårdsland. De ha klifvit upp i den höga tallen på bärget, därifrån man ser trakten vida omkring. Nu hålla de på med att taga upp sina barkbåtar — »Aramintha», »Hafsörnen», »Libertas», Gunnars nyaste båt — »Kantarella» — och ett dussin till, samt sätta in dem i vinterkvarter i simhuset vid bryggan. De tänka därvid med vemod på Oles segelbåt, som säkert seglat långt bort till obekanta länder. Men se, där komma barnen från torpet springande. Och Kalle bär något. — Kan det värkligen vara —? Ja, det *är* segelbåten. Gossarna skynda af alla krafter emot dem.

»Ack min kära, goda båt!» — Ole betraktar den återvunna skatten med glädjestrålande blickar.

»Tack, tack, för att ni kom med den! Hvar fann ni den?»

»Långt borta vid Västervikudd låg den, och Kalle såg den, när de i dag på morgonen foro dit ut för att taga upp nät», berätta Kalle och

Pär. — Gunnar hoppar omkring i förtjusning och ropar så högt, att det hörs vida omkring i den klara luften:

»Hurra, hurra, båten är återfunnen!»

Och så bärs den i triumf till pappa och mamma. Båten är ganska väl bevarad, endast på ett par ställen är den hvita målningen bortskrapad, och tacklingen har råkat i olag. — Ole tänker i tysthet att Unda Marina nog haft sitt finger med i spelet i denna sak. Det var visst så, att hon och hennes systrar lånat båten och icke nänts gifva den tillbaka förrän i sista stunden.

På verandan står ett kaffebord dukadt, prydt med en väldig bukett af solrosor från Gunnars trädgårdsland. Torparens skola snart komma på afskedskaffe. Och så skall fiskaren och mor Maja naturligtvis också få kaffe, innan man beger sig i väg. De ha nämligen lofvat segla in hela familjen till staden med allt pick och pack. Och nyss då gossarna voro däruppe i den höga tallen, sågo de fiskarens båt för god vind styra emot Sommarö.

Torparmor har redan hunnit med en »kopp med dopp», en på-tår och håller just på med en liten på-tår till, då segelbåten från Österskär landar vid stranden af Sommarö.

Sedan alla gästerna förplägats, gå föräldrarna och gossarna ännu en gång bort till klipporna vid stranden ut emot det vida hafvet, där de stora ångbåtarna och segelfartygen gå. Gossarna springa från sten till sten, från klippa till klippa. Pappa och mamma ha slagit sig ned på den af hafvet finslipade röda klippan alldeles invid vattenbrynet — »mammas klippa», som den kallas. Om en stund sätta sig också Ole och Gunnar där nere. Hur luften är lätt och genomskinlig i dag! Och hafvet, huru blått! Likt glimmande smycken skimra solstrålarna på vågorna, som stora stjärnor, strödda här och där på vattnet närmast stranden, längre borta allt tätare, längst ute så tätt, så tätt, att de bilda ett bredt, glittrande band. Och vid refven därute yr det som ett silfverskum.

»Så underbart vackert, som det är i dag, skola vi minnas hafvet», säger mamma. En sista blick på den storartade utsikten, på de kära klipporna, och de gå alla fyra för att hjälpa till med att bära ned korgar, lådor och paket och ordna in dem i flyttningsbåten. Ole och Gunnar äro i liflig värksamhet, men korgar med saftflaskor och syltburkar få de

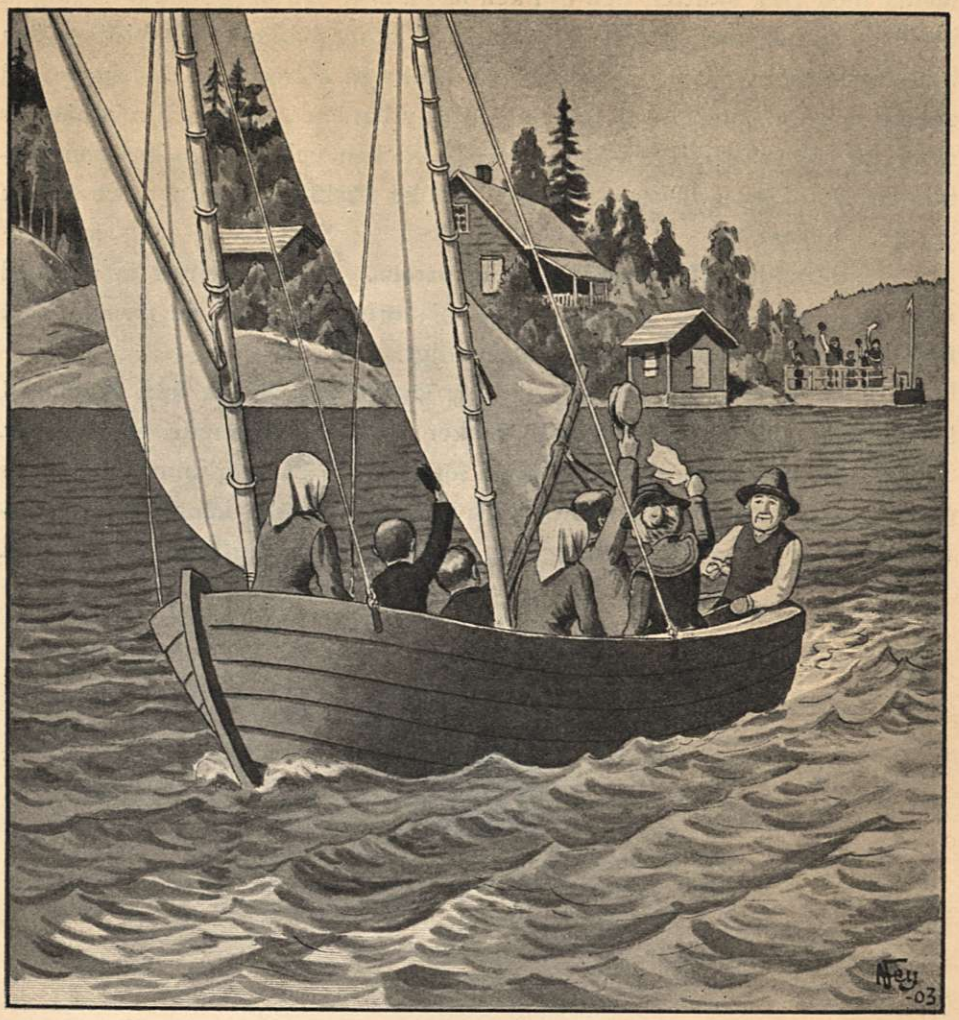

„FARVÄL, SOMMARÖ“

KAP. XII

„På stranden af Sommarö
stå torparens — —“

alls icke röra vid. — »Nej, nej, gossar ä' alltför hårdhändta», säger Rika och bevakar sina skatter med yttersta stränghet.

Så — nu är allting klart. Båten lägger ut från land. Den är lastad med rika skatter, och hvilken färgprakt! En korg med röda lingon invid en annan med gröna ärter, blekröd ljung i bredd med friska gröna björklöfskvastar, grannröd krasse och präktiga solrosor, en stor korg med svamp och en annan med äpplen. Det dyrbaraste af allt är likväl hälsans rosor på solbrynta kinder, solglansen i blicken och alla vackra sommarminnen, som skola dröja kvar och skänka friskhet åt sinnet och sprida värme i hjärtat.

På stranden af Sommarö stå torparens. Mamma viftar farväl med näsduken, pappa och gossarna med mössorna allt hvad de förmå. Och från stranden besvaras viftningarna lifligt.

Båten gungar på vågorna — allt längre och längre från Sommarö, som ligger där så förtrollande vacker på det skimrande blå vattnet. Snart skall den sista skymten däraf försvinna. Tårar glimma i mammas ögon. Pappa ser allvarsam ut. Och Ole och Gunnar känna sig vemodsfulla i hågen. — Farväl, Sommarö. Farväl, kära, ljufliga sommarhem.

Sv. samml. 3.

Hult

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA
120 102 1544